

BRUK

BEDÖMNING • REFLEKTION • UTVECKLING • KVALITET

Vad är BRUK?

BRUK är ett verktyg för självskattning av kvaliteten i samtliga läroplansstyrda verksamhetsformer.

BRUK är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Det ska underlätta för förskolor, skolor och vuxenutbildning att synliggöra, följa upp, analysera, bedöma och utveckla kvaliteten.

BRUK utgår ifrån nationella styrdokument, det vill säga skollagen, läroplanerna och Skolverkets allmänna råd.

BRUK ger en bild av hur väl verksamheten uppfyller de nationella målen för utbildningen inom varje område. Syftet är att skapa motivation och inspiration till förbättring av kvaliteten.

BRUK är en hjälp för att synliggöra och analysera hur arbetssätt och arbetsformer påverkar resultat och måluppfyllelse men räcker inte som underlag för att bedöma kvaliteten i en hel verksamhet.

BRUK kan användas av ett arbetslag, en förskole- eller skolenhet, eller av huvudman.

Hur kan BRUK användas?

Syftet med BRUK är att synliggöra arbetssätt, arbetsformer och måluppfyllelse i förskolor, fritidshem, skolor och vuxenutbildningar och vara ett stöd i ett kollegialt lärande. För att kritiskt granska kvaliteten bör arbetslaget göra skattningen tillsammans och samtidigt diskutera vad kriterierna kan innebära för den egna verksamheten. Först då blir BRUK ett verktyg för ett kollegialt lärande. Det hindrar inte att arbetslagets medlemmar reflekterar på egen hand kring de indikatorer och kriterier som laget valt ut att arbeta med, som en förberedelse inför en gemensam diskussion och skattning.

Ett tillitsfullt klimat är en viktig förutsättning för utveckling och lärande för såväl barn och elever som för förskollärare, lärare och annan personal. Förskolechefen och rektorn har en viktig roll i att tillsammans med sina medarbetare skapa ett tillitsfullt klimat och möjligheter till kollegialt lärande. BRUK fungerar bra för att jämföra tidigare resultat för att få syn på utvecklingen, men inte för att jämföra eller rangordna olika verksamheter sinsemellan. Tänk på att BRUK är ett utvecklingsverktyg, inte ett mätinstrument. Dialog bör alltid föras i samband med att man skattar sig i BRUK. Resultaten står inte för sig själva.

För vem?

BRUK är till för arbetslag och enheter som vill utveckla sin verksamhet. Skattningen görs av medarbetarna tillsammans och bidrar till kollegialt lärande.

Rektor, förskolechef och huvudman som har huvudansvar för kvalitetsarbetet kan också skapa konton och skatta sin verksamhet för att få syn på läroplanens olika övergripande områden och vad de kan innebära för verksamheterna. En genomgång av BRUK och med särskilt fokus på kriterier för förutsättningar för varje område ger en bild av enhetens/enheternas nuläge i relation

till måluppfyllelse. Med BRUK kan rektor, förskolechef och huvudman få ökad insikt i vad olika verksamheter behöver ha i form av strukturer, organisation, resurser och annat stöd av betydelse.

Rektor och förskolechef kan också initiera ett gemensamt arbete med att skatta sin kvalitet i BRUK och använda de sparade skattningarna i en pdf för samtal om kvaliteten. Däremot medger inte systemet att någon samlad skattning visas eller att man kommer åt någon annans konto.

Vad innehåller BRUK?

BRUK innehåller fyra områden som har ett antal indikatorer och kriterier för självskattning. Indikatorerna i BRUK bygger på skollagen och de första två kapitlen i läroplanerna. Det är ett stort material men är trots det inte heltäckande. Kursplanerna i olika ämnen berörs inte.

Skolformer

BRUK finns för förskolan, grundskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundsärskolan, gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen.

Områden

BRUK är uppdelat i fyra områden utifrån läroplanerna. Områdena är samstämmiga för alla läroplansstyrda verksamheter. För dig som ska använda BRUK kan det vara givande att se över hela BRUK-strukturen och upptäcka likheter och gemensamma faktorer som löper genom hela skolväsendet.

Strukturen finns beskriven per verksamhetsform i en pdf; "Indikatorförteckning" på inloggnings-sidan för BRUK.

Indikator och kriterier

Varje område innehåller ett antal indikatorer som i sin tur innehåller kriterier att skatta.

Indikatorn beskriver kännetecknen på det önskvärda tillståndet för god kvalitet inom området utifrån nationella styrdokument. För varje indikator finns kriterier att skatta.

Kriterier för måluppfyllelse är påståenden om mål som ska uppfyllas och som tillsammans med de andra kriterierna för måluppfyllelse ska leda till det önskvärda tillståndet för indikatorn. De bygger på nationella styrdokument.

Kriterier för genomförande är påståenden om något som måste genomföras för att verksamheten ska kunna nå kriterierna för måluppfyllelse. De bygger på nationella styrdokument och Skolverkets publicerade, aktuella rapporter samt forskning.

Kriterier för förutsättningar är påståenden om förutsättningar som behövs för att det ska vara möjligt att nå det tänkta tillstånd som indikatorn beskriver.

Matris och analys i två steg

När skattningen är klar går man vidare för att diskutera och analysera resultaten och vad man ska göra för att förbättra kvaliteten i verksamheten. Resultaten av skattningen åskådliggörs i en matris med färgade fält. Utifrån den görs en analys i två steg, dels en nulägesbedömning efter varje skattad indikator, dels en nulägesbedömning och en plan för utveckling när hela området har skattats. Genom att tolka och problematisera vad resultaten och måluppfyllelsen kan bero på kommer man fram till områden att utveckla.

BRUK

BEDÖMNING •

REFLEKTION • UTVECKLING • KVALITET

Skapa ett konto för att skatta er verksamhet

Gå in här.

Första gången ni går in för att skatta er verksamhet går ni in i rutan **Registrera ny användare** och registrerar er med en e-postadress och ett lösenord. Den e-postadress ni anger blir användarnamnet. När du registrerar en ny användare sänds ett bekräftelsemail till den e-postadress du angivit. I det mailet finns en länk du måste klicka på för att slutföra kontoregistreringen.

Skapa formulär

1. Välj först vilken skolform ni ska arbeta med.
2. Skapa ett formulär med ett unikt namn, gärna med datum eller termin. Efter det ligger ert skapade formulär som en länk. Till exempel Byskolan årskurs 3, arbetslag A, 141106
3. Klicka på länken för den verksamhet ni har skapat formuläret för.

Varje formulär innehåller fyra områden med ett antal indikatorer med kriterier för måluppfyllelse och genomförande samt en nulägesbedömning. Under varje område finns kriterier för förutsättningar (se 4.) och en analys för hela området (se 5.).

När ni skapat ert konto finns det kvar som länk nästa gång ni loggar in. Formulären ni skapat och namngett sparas automatiskt i en databas och finns kvar i sex månader från senaste dagen ni ändrat i det. Formulären är endast åtkomliga för användaren.

Börja skattningen

1. Välj område i menyn till vänster.

- 1 Varje förskolas eller skolas utveckling
- 2 Normer, värden och inflytande
- 3 Kunskaper, utveckling och lärande
- 4 Övergång, samverkan och omvärld

2. Välj indikator

2 Normer, värden och inflytande
2.1 Kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter
2.2 Genom demokrati och mänskliga rättigheter
2.3 Demokratisk kompetens och etiska ställningstaganden
2.4 Främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
2.5 Upptäcka, utreda, anmäla och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
2.6 Elevernas ansvar, delaktighet och inflytande
Förutsättningar område 2
Analys hela område 2
Hela området som PDF

Varje område innehåller ett antal indikatorer,

Börja med den första indikatorn eller en valfri. Ni får då upp kriterier för måluppfyllelse och genomförande som ni skattar enligt skalan kriteriet stämmer inte alls, till viss del, till stor del, helt.

3. Skatta kriterier för måluppfyllelse och genomförande – alla svar och ändringar sparas automatiskt

Läs först igenom indikatorn och kriterierna för er själva och fundera på innebörden i dem.

Diskutera sedan tillsammans i arbetslaget vad varje kriterium betyder eller innebär för er verksamhet och bedöm hur väl ni tycker påståendet stämmer med er verksamhet. Fyll i skattningsskalan. Ni kan ändra er skattning när som helst.

Referenser finns här

<ul style="list-style-type: none"> 1 Varje skolas utveckling 2 Normer, värden och inflytande 2.1 Lära om demokrati och mänskliga rättigheter 2.2 Lära genom demokrati och mänskliga rättigheter 2.3 Lära för demokrati och mänskliga rättigheter 2.4 Främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling 2.5 Upptäcka, utreda, anmäla och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling 2.6 Elevernas ansvar, delaktighet och inflytande Förutsättningar område 2 Analys hela område 2 Hela området som PDF 3 Kunskap, utveckling och lärande 4 Övergång, samverkan och omvärld 	<p>Indikator 2.3 Lära för demokrati och mänskliga rättigheter Referenser</p> <p>Utifrån kunskap om mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar kan eleverna i skolan samspele med andra människor och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden.</p>																																		
	<p>Självskattning 2.3 Nulägesbedömning 2.3</p>																																		
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Kriterier för måluppfyllelse</th> <th colspan="4">Kriteriet stämmer</th> </tr> <tr> <th>inte alls</th> <th>till viss del</th> <th>till stor del</th> <th>helt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 Vår skola ser till att eleverna utvecklar sin förmåga att samspele i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia.</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>2 Vår skola ger eleverna möjlighet att använda ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>3 Vår skola ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att leva sig in i och förstå andra människors situation och utveckla en vilja att handla med deras bästa för ögonen.</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>	Kriterier för måluppfyllelse	Kriteriet stämmer				inte alls	till viss del	till stor del	helt	1 Vår skola ser till att eleverna utvecklar sin förmåga att samspele i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia.	☐	☒	☐	☐	2 Vår skola ger eleverna möjlighet att använda ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.	☐	☐	☒	☐	3 Vår skola ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att leva sig in i och förstå andra människors situation och utveckla en vilja att handla med deras bästa för ögonen.	☐	☒	☐	☐										
Kriterier för måluppfyllelse	Kriteriet stämmer																																		
	inte alls	till viss del	till stor del	helt																															
1 Vår skola ser till att eleverna utvecklar sin förmåga att samspele i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia.	☐	☒	☐	☐																															
2 Vår skola ger eleverna möjlighet att använda ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.	☐	☐	☒	☐																															
3 Vår skola ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att leva sig in i och förstå andra människors situation och utveckla en vilja att handla med deras bästa för ögonen.	☐	☒	☐	☐																															
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Kriterier för genomförande</th> <th colspan="4">Kriteriet stämmer</th> </tr> <tr> <th>inte alls</th> <th>till viss del</th> <th>till stor del</th> <th>helt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4 Vi klargör och diskuterar med eleverna, det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet.</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>5 Vi utgår ifrån elevernas personliga erfarenheter för att samtala och reflektera om demokratiska värden.</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>6 Vi ger eleverna möjlighet att träna på och utveckla förmågan att göra personliga etiska ställningstaganden.</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>7 Vi väljer arbetssätt och arbetsformer som utvecklar elevernas förmåga att samspele med varandra.</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> </tr> <tr> <td>8 Vi ger eleverna möjligheter att träna och utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och inse konsekvenserna av olika alternativ.</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table>	Kriterier för genomförande	Kriteriet stämmer				inte alls	till viss del	till stor del	helt	4 Vi klargör och diskuterar med eleverna, det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet.	☐	☒	☐	☐	5 Vi utgår ifrån elevernas personliga erfarenheter för att samtala och reflektera om demokratiska värden.	☐	☐	☒	☐	6 Vi ger eleverna möjlighet att träna på och utveckla förmågan att göra personliga etiska ställningstaganden.	☐	☒	☐	☐	7 Vi väljer arbetssätt och arbetsformer som utvecklar elevernas förmåga att samspele med varandra.	☐	☐	☐	☒	8 Vi ger eleverna möjligheter att träna och utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och inse konsekvenserna av olika alternativ.	☐	☒	☐	☐
Kriterier för genomförande	Kriteriet stämmer																																		
	inte alls	till viss del	till stor del	helt																															
4 Vi klargör och diskuterar med eleverna, det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet.	☐	☒	☐	☐																															
5 Vi utgår ifrån elevernas personliga erfarenheter för att samtala och reflektera om demokratiska värden.	☐	☐	☒	☐																															
6 Vi ger eleverna möjlighet att träna på och utveckla förmågan att göra personliga etiska ställningstaganden.	☐	☒	☐	☐																															
7 Vi väljer arbetssätt och arbetsformer som utvecklar elevernas förmåga att samspele med varandra.	☐	☐	☐	☒																															
8 Vi ger eleverna möjligheter att träna och utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och inse konsekvenserna av olika alternativ.	☐	☒	☐	☐																															

Lägga till ett eget kriterium

BRUK omfattar inte allt i styrdokumentet och det är därför möjligt att längst ned i formuläret lägga till egna unika kriterier för genomförande att skatta.

Eget kriterium:

4. Nulägesbedömning

När ni har fyllt i arbetslagets skattning av kriterierna under en indikator går ni till filen Nulägesbedömning. Här finns er skattning av indikatorn sammanställd i en matris.

Gör en nulägesbedömning i fritextrutan utifrån resultatet av skattningen. Använd dessa frågor som stöd:

1. Är något resultat förvånande eller var det väntat?
2. Vilka orsaker kan det finnas till att det ser ut som det gör? Hur kan till exempel våra arbetsformer, förväntningar, värderingar, kompetens och förhållningssätt samt organisation och resurser påverka elevernas lärande och utveckling?
3. Har vi tillräcklig kunskap och information om hur vi arbetar och vilka resultat det leder till inom området eller behöver vi ta reda på mer? Hur har vi tagit tillvara barnens, elevernas och föräldrarnas perspektiv?

2 Normer, värden och inflytande

2.1 Kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter

2.2 Genom demokrati och mänskliga rättigheter

2.3 Demokratisk kompetens och etiska ställningstaganden

2.4 Främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

2.5 Upptäcka, utreda, anmäla och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

2.6 Elevernas ansvar, delaktighet och inflytande

Förutsättningar område 2

Analys hela område 2

Hela området som PDF

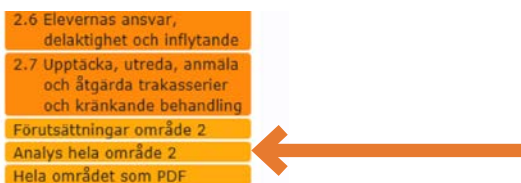
5. Skatta kriterier för förutsättningar

När ni har skattat klart alla indikatorer under området går ni till kriterier för förutsättningar för området i vänstermenyn.

6. Analys av hela området

När ni har skattat alla indikatorer inom ett område går ni till **Analys hela området** i vänstermenyn.

Här återfinns er skattning av alla indikatorer sammanställd i en matris.

Dessutom finns en lista på det som behöver åtgärdas omgående enligt er skattning.

<p>Kriterier som behöver åtgärdas omgående:</p> <ul style="list-style-type: none">
2.3 Vi diskuterar hur och utformar undervisningen så att varje elev får möjlighet at...
2.3 Vi ger eleverna möjlighet och utrymme att pröva och utveckla sin förmåga och sin... <p>Kriterier som behöver åtgärdas:</p> <ul style="list-style-type: none">
2.3 Vår skola ser till att eleverna utvecklar sin förmåga att samspela i möten med a...
2.3 Vår skola ger eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att leva sig in i och ...
2.3 Vi klargör och diskuterar med eleverna, det svenska samhällets värdegrund och de...
2.3 Vi ger eleverna möjlighet att träna på och utveckla förmågan att göra personliga...
2.3 Vi ger eleverna möjligheter att träna och utveckla sin förmåga att kritiskt gran...
2.3 Vi stimulerar eleverna att engagera sig och delta i diskussioner om samhällsfråg...
2.3 Vi organiserar och uppmuntrar samtal där eleverna får utveckla förmågor som att ...
--

Nulägesbedömning av hela området

Gör en sammanfattande nulägesbedömning av alla indikatorer ni har skattat inom området.

"Hur går vi vidare"

Använd resultaten från skattningen och nulägesbedömningen för att prioritera och planera åtgärder. Detta för att öka kvaliteten och måluppfyllelsen inom området. Ta hjälp av frågorna och fyll i fritextfälten.

- Vad behöver åtgärdas omgående (röd markering)? Varför och hur?
- Vad behöver utvecklas på lång sikt (orange och gul markering)? Varför och hur?
- Vad fungerar bra och hur ska det säkras (grön markering)? Varför och hur?
- Hur kan vi använda dessa slutsatser i vårt övriga kvalitetsarbete?

Enhetsövergripande utvecklingsarbete

Varje arbetslag som skattat sig kan spara sina formulär i en pdf och skriva ut dem. Dessa kan ni använda som underlag för gemensamma diskussioner i verksamheten. Ni kan också använda presentationen på www.skolverket.se/BRUK för att introducera ett gemensamt arbete i er verksamhet.

Lycka till!